

Glyfosaat helpt onze rijke boerennatuur om zeep

12-05-23 (P11 verd.)

Steeds meer mensen uitent in het voorjaar hun verontwaardiging over akkers en weilanden die plots oranje kleuren na toepassing van het herbicide glyfosaat. Op de website *Waarneming.nl* bijvoorbeeld, waar natuurliefhebbers behalve planten en dieren ook oranje velden kunnen invoeren, zijn de meldingen elk jaar talrijker. Dit ondanks de oproep van LTO aan boeren om doodgespoten planten zo snel mogelijk onder de grond te werken, zodat het gebruik van het gif minder opvalt.

Glyfosaat doodt planten door de vorming van bepaalde enzymen te blokkeren, waardoor ze oranje kleuren. Het is een makkelijke manier om van ongewenste planten af te komen en de voedingsstoffen die erin zitten vrij te maken voor nieuw ingezaaide planten. Bovendien hoeven doodgespoten planten niet te worden ondergeploegd, wat een hoop diesel en ongewenste bodemverstoring scheelt.

Maar is veel te doen over de schadelijkheid van het middel voor mens en dier. Zo is het geassocieerd aan de ziekte van Parkinson.

Bloemrijke weilanden veranderen in extreem monotoon 'grasfalt'

son, een verhoogde kans op kanker, verstoring van het bodemleven en vervuiling van drinkwater. Het mag inmiddels niet meer worden gebruikt in de openbare ruimte, en ook het gebruik in de landbouw staat ter discussie.

Ook ik heb de pest aan glyfosaat, maar vooral vanwege de in mijn ogen destructieve landbouwpraktijken waarvan het onderdeel is. Glyfosaat wordt namelijk vaak gebruikt om grasland dood te spuiten en opnieuw in te zaaien met een kunstmatig grasmengsel, meestal met een turbovariëteit van Engels raaigras. Grasland op deze manier eens in de zoveel jaar 'vernieuwen', en vervolgens flink bemesten, vergroot de veevoeropbrengst aanzienlijk.

Het kolossale nadeel is dat alle wilde planten die van oudsher bij Nederlandse weilanden horen hierbij verdwijnen, tot de laatste

ke weilanden veranderen in extreem monotone bloemloze grasakkers. Sommigen spreken van 'grasfalt'.

Hier valt ook voor de meeste insecten en andere wilde dieren niets meer te halen, zelfs niet als er wat andere planten zoals klavers door het raaigras worden gemengd. Geen voedsel, geen schuilplaats, geen broedplaats. De grasmat is dicht en egaal, en wordt zo vaak gemaaid dat ze voor weidevogels ongeschikt is. Alleen ganzen, die het eiwitrijke gras graag vreten, profiteren. Broeden doen ze elders.

Nog erger vind ik dat glyfosaat wordt gebruikt om grasland op te ruimen en er tijdelijk maisakkers van te maken. Ironisch genoeg leidt dat trouwens tot nog meer glyfosaatgebruik. Boeren zijn namelijk verplicht om na de maisoogst een 'vanggewas' te zaaien, wintertarwe bijvoorbeeld, om te voorkomen dat meststoffen zoals nitraat uitspoelen en het grondwater vervuilen. In het voorjaar wordt het vanggewas opgeruimd, vaak met glyfosaat.

Al met al is oud, soortenrijk weiland mede door glyfosaat in Nederland een zeldzaamheid geworden. Dat vind ik doodzonde.

In december besluit de Europese Commissie over verlenging van de toelating van glyfosaat. Minister Adema van landbouw laat alvast onderzoek doen naar alternatieven. Mogelijk wordt het gebruik van glyfosaat verboden.

Maar mij hoort u nog niet juchén. Zo'n verbod maakt immers nog steeds geen einde aan praktijken die onze rijke boerennatuur om zeep helpen. Het is niet ondenkbaar dat glyfosaat simpelweg wordt verruild voor andere herbiciden die schadelijker zijn.

De enige echte oplossing is, denk ik, dat er waardering komt voor de kwaliteiten van oud grasland en de bijbehorende boerennatuur. Dat het voor boeren gaat lonen om te werken met veel plantensoorten, die samen zorgen voor voedsaam veevoer, gezonde bodems én biodiversiteit. Zodat je als boer wel gek zou zijn om je grasland eens in de zoveel jaar dood te spuiten, zelfs al zou het mogen.

Patrick Jansen